

Virtuoos onderwijs: de transformerende kracht van grenservaringen

Door: Mieke Haverkort-de Vreede
KreatieKracht: www.kreatiekracht.nu

Grenservaringen + groei

Gedurende 10 jaar werkte ik als docent en loopbaancoach op een MBO-school voor creatieve beroepen. Ik haalde veel voldoening uit de begeleiding van jonge mensen die de overstap maakten van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs als voorbereiding op de beroepspraktijk. En gedurende die voorbereiding op de beroepspraktijk, was het niet ongebruikelijk dat er zich bij de leerlingen verschillende grenservaringen voordeden. Bijvoorbeeld in de samenwerking met andere leerlingen of tijdens een stage. Grenservaringen zijn zogenaamde ervaringen die een diepe indruk maken, omdat ze ervoor zorgen dat je tegen de grenzen van je eigen zelfbeeld aanloopt. Het beeld dat de leerling van zichzelf heeft, klopt dan niet meer met de ervaringen die hij of zij opdoet. Het vraagt een bijstellen van je eigen zelfbeeld. Grenservaringen zijn dan ook bij uitstek ervaringen die de mogelijkheid bieden tot groei en transformatie. Je kunt op het kruispunt met dit soort ervaringen oude manieren van denken en doen loslaten om je vervolgens nieuwe manieren van denken en doen eigen te maken. De diepgaande reflectiegesprekken die ik met leerlingen voerde naar aanleiding van dit soort grenservaringen gaven mij, naast het lesgeven, een belangrijk stuk zingeving in mijn werk.

Verbinding & ontdekking

Zelf zag ik mij als onderwijsprofessional ook verschillende keren geconfronteerd met impactvolle grenservaringen. Zo was het moment dat ik zelf moeder werd een grenservaring waarbij ik een ander perspectief kreeg op de professional die ik wilde zijn. Mijn onderwijswerk ging vanaf dat moment niet meer alleen over die ene school waar ik werkte, maar ik voelde de verbondenheid van het werk dat ik deed in mijn eigen onderwijspraktijk met het hele onderwijssysteem. Het moederschap had dus een grote perspectiefwisseling tot gevolg.

Afgelopen winter, tijdens het schrijven van mijn boek, keek ik terug op vier belangrijke grenservaringen in mijn professionele leven. De rode draad in die kantelmomenten vormde de ontdekkingsreis die ik gedurende 8 jaar maakte. Een ontdekkingsreis waarbij ik mij als het ware een pionier voelde in het onderwijs. Iemand die zich buiten de gebaande paden begaf om een antwoord te vinden op de vraag: "Hoe kunnen we werkelijke vernieuwing van ons onderwijssysteem mogelijk maken?". Vanuit mijn cirkel van invloed ging ik op zoek naar wegen om dat op steeds groter wordende schaal op een actiegerichte manier te onderzoeken.

Open en adaptief

Nieuwsgierigheid & empathie

Virtuositeit heeft voor mij te maken met een stuk nieuwsgierigheid en empathie; je openstellen voor het andere – dat wat je nog niet kent. Het heeft voor mij te maken met de kwaliteit van de vragen die je jezelf stelt. Maar ook met de moed die je hebt om langer bij je vraag te blijven; voorbij je comfort zone. Zelfs bij je vraag te blijven als het misschien wat moeilijk of misschien zelfs pijnlijk wordt en je ‘de plek der moeite’ voelt en ervaart. Einstein is daarin een inspirerend voorbeeld voor mij. Hij zei ooit: “I have no special talent. I am only passionately curious.” Die nieuwsgierigheid herken ik bij veel onderwijsprofessionals. Vaak gaat het gepaard met gezonde passie voor leren en ontwikkelen. Maar hij zei ook: “It’s not that I’m so smart, it’s just that I stay with problems longer”. Door langer bij een vraag of probleem stil te staan, open je de mogelijkheden voor een grenservaring. Een grenservaring waarbij je bijvoorbeeld onderwijspraktijken die niet langer werken loslaat en onderwijspraktijken die wél werken door ontwikkelt.

Innovatie & creativiteit

De grenservaringen die ik opdeed tijdens mijn pioniersreis, gaven mij meer inzicht in hoe we duurzamer kunnen handelen op weg naar een onderwijssysteem waar de (jonge) mens weer meer centraal komt te staan. Verbinding vormt voor mij daarbij het sleutelwoord: de verbinding met jezelf, de verbinding met anderen en de verbinding met de wereld. De lessen die ik leerde uit mijn ontdekkingsreis, heb ik beschreven in het boek ‘**Duurzaam pionieren in het onderwijs**’.

ISBN: 978905718633

In mijn optiek bevinden we ons als onderwijsprofessionals midden in een grote grenservaring. We voelen en ervaren op vele manieren dat het huidige onderwijssysteem niet langer voldoet, maar hebben nog geen duidelijk beeld van het alternatief. In ‘**Duurzaam pionieren in het onderwijs**’ beschrijf ik hoe onderwijsprofessionals door het maken van een persoonlijke en collectieve ontdekkingsreis:

- ✓ zich anders kunnen verhouden tot de oproep tot fundamentele veranderingen in het onderwijs;
- ✓ een andere professionaliteit kunnen ontwikkelen;
- ✓ andere voorwaarden kunnen scheppen voor innovatie en vernieuwing;
- ✓ samen vorm kunnen geven aan duurzame onderwijsontwikkeling.

Deze baanbrekende tijd, waarin veranderingen zich in een hoog tempo aandienen, biedt volop kansen voor innovatie en creativiteit. Ben jij er klaar voor om je virtuositeit verder te ontwikkelen? Ga je mee op avontuur? We ontmoeten je graag bij Labo Virtuoots.

Mieke Haverkort-de Vreede

mieke@kreatiekracht.nu • KreatieKracht • www.kreatiekracht.nu

Lees meer via: www.hetabc.nl/virtuozeschool

Mieke Haverkort-de Vreede is Master of Education en richt zich met haar onderneming KreatieKracht op sociale innovatie in het onderwijs. Zij is werkzaam als coach en procesbegeleider voor onderwijsteams en docenten op het gebied van duurzame onderwijsontwikkeling. Mieke deed ruim 12 jaar ervaring op als docent/leerkracht en loopbaancoach. Haar passie voor leren bracht haar in 2009 op het pionierspad. Naar aanleiding van haar ervaringen met onderwijsinnovatie schreef zij het boek ‘Duurzaam pionieren in het onderwijs’.